

Početna stranica>Pokretanje sudskog postupka>Mirenje>**Mirenje u zemlji EU-a**

Vahendus ELi liikmesriikides

Finska

Miks mitte eelistada kohtusse pöördumisele vaidluse lahendamist vahendusmenetluse kaudu? See on vaidluste kohtuvälise lahendamise meetod, mille puhul vahendaja aitab vaidluse pooltel kokkuleppele jõuda. Soome valitsus ja õigusala töötajad on vahendusmenetluse eelistest teadlikud.

Kellega ühendust võtta?

Kriminaal- ja teatavate tsiviilasjade vahendusmenetluse korraldamine, sellealane nõustamine ja järelevalve on sotsiaalministeeriumi ülesanne. Maakondade tervishoiuosakonnad peavad tagama vahendusteenuste kättesaadavuse ja nõuetekohase rakendamise riigi kõigis osades.

Vahendusmenetluse kohta leiata teavet [Soome Tervise ja Heaolu Instituudi](#) (THL) veebisaidilt.

Kohtute juures osutatavaid vahendusteenuseid korraldavad piirkonnakohtud. Piirkonnakohtud võivad algatada tsiviilvaidluste puhul vahendusmenetluse.

Vahendamise eesmärk on aidata vaidluse pooltel leida lahendus, mis on mõlemale vastuvõetav. Vahendusmenetluse tulemused põhinevad seetõttu üldiselt sellel, mis on asjaolusid arvestades mõistlik, mitte seaduse rangel kohaldamisel. Lisateavet piirkonnakohtute kohta leiata

[Soome justiitsministeeriumi veebisaidilt](#). Olemas on ka [kohtuliku vahendusmenetluse brošüür](#).

Millises valdkonnas on vahenduse kasutamine lubatud ja/või kõige tavalisem?

Vahendusmenetlust kasutatakse nii tsiviil- kui ka kriminaalasjades.

Vahendusmenetlust kasutatakse kõige enam tsiviilvaidluste puhul, eriti vähem olulistest tsiviilasjades. Kõiki tsiviilvaidlusi ei pea siiski lahendama kohtuliku vahendusmenetluse kaudu. Tarbijavaidlustega võib näiteks tegeleda tarbijanõustaja või **tarbijakaitseamet**. Kriminaalasjade puhul aga kohaldatakse vahendamisel erimenetlust.

Tsiviilasju ja üldkohtutes menetletavaid vaidlusi võib vahendada vastavalt kohtuliku vahendusmenetluse põhimäärusele (seadus 663/2005). Kohtuliku vahendusmenetluse eesmärk on vaidluste lahendamine vastastikusel kokkuleppel. Kohtuliku vahendusmenetluse eeltingimus on, et asi võimaldaks vahendusmenetluse kasutamist ja et vahendusmenetlus oleks poolte nõudeid arvestades sobiv. Vaidluse üks pool või mõlemad pooled võivad enne kohtusse pöördumist esitada kirjaliku taotluse. Taotlus peab olema kirjalik, selles peab olema märgitud vaidluse ese ja kirjeldatud poolte erimeelsusi. Lisaks sellele tuleb põhjendada vahendusmenetluse kasutamise sobivust.

Kui vähemalt üks tsiviilasja pool on füüsiline isik, võib kasutada ka lepitamist. Tsiviilasjades, mis ei ole seotud kuriteokahjude hüvitamisnõuetega, võib lepitamist kasutada üksnes siis, kui vaidlus on asja eset ja esitatud nõudeid arvestades väheoluline. Seda, mida põhimäärus näeb ette lepitamise kohta kriminaalasjades, kohaldatakse vastavalt vajadusele ka lepitamise suhtes tsiviilasjades.

Lepitada võib pooli, kes on andnud lepitamiseks isikliku ja vabatahtliku nõusoleku. Nad peavad olema võimelised selle tähendusest ja lepitamise abil leitud lahendustest aru saama. Seetõttu tuleb pooltele enne neilt lepitamiseks nõusoleku saamist selgitada, millised on nende õigused ja seisund lepitamise ajal.

Kummalgi poolel on õigus oma nõusolek lepitamise mis tahes hetkel tagasi võtta.

Alaalsed peavad lepitamiseks isiklikult nõusoleku andma. Lisaks sellele on alaealise lepitamiseks nõutav tema hooldaja või muu seadusliku esindaja nõusolek. Piiratud teovõimega täiskasvanud võivad lepitamises osaleda, kui nad saavad asja tähendusest aru ja annavad lepitamiseks isikliku nõusoleku.

Lepitamist võib kasutada nende kuritegude puhul, mis on tunnistatud lepitamiseks sobivaks, võttes arvesse kuriteo laadi ja toimepanemise viisi, kahtlustatava ja kannatanu omavahelisi suhteid ja muid küsimusi, mis on seotud kuriteoga tervikuna. Alaealiste suhtes toime pandud kuritegude puhul ei tohi lepitamist kasutada, kui kannatanu vajab erikaitset kuriteo laadi või oma ea tõttu.

Vahendusbürood saavad vahendamistaotlusi ja teevad vahendusmenetluse ajal koostööd mitmesuguste asutustega. Iga vahendatav asi määratakse vabatahtlikule vahendajale, kelle valivad vahendusbüroos töötavad spetsialistid. Vahendajad teevad vahendatavate asjade ja nendega seotud praktiliste küsimuste osas koostööd vahendusbürooga. Büroo töötajad juhendavad ja kontrollivad vahendajate tööd.

Kas tuleb järgida erieeskirju?

Kriminaalasjades võib lepitada üksnes neid pooli, kes on andnud lepitamiseks isikliku ja vabatahtliku nõusoleku ning on võimelised selle tähendusest ja lepitamise abil leitud lahendustest aru saama. Tsiviilasjades (kohtuliku vahendusmenetluse puhul) on vahendusmenetluse algatamiseks nõutav kõigi menetlusosaliste nõusolek.

Soomes on olemas vahendajate riiklik käitumisjuhend ning vahendajate valdkondlikud käitumisjuhendid (spetsialiseerumise järgi, näiteks perekonnaõiguse, meditsiini ja ehituse valdkonnas tegutsevatele vahendajatele).

Teave ja koolitus

[Soome justiitsministeeriumi](#) veebisaidil on kättesaadav kohtuliku vahendusmenetluse brošüür.

Tervise ja Heaolu Instituut (THL) korraldab vahendajate koolitust.

Instituut kogub ka kriminaal- ja tsiviilasjade vahendusmenetluse statistikat, kontrollib ja uurib vahendamist ning koordineerib selle valdkonna arengut. Seda tööd toetab **kriminaal- ja tsiviilasjade vahendusmenetluse nõukoda**.

Kui suured on vahendusega kaasnevad kulud?

Kriminaalasjade vahendamine on tasuta teenus. See võimaldab kuriteos kannatanul ja kuriteo toimepanijal erapooletu vahendaja abil kokku saada, arutada kannatanule põhjustatud vaimset ja materiaalselt kahju ning leppida kokku kahju heastamise meetmetes (seadus 1016/2005).

Vahendusmenetluse kulud on poolte jaoks väiksemad kui kohtumenetluse kulud. Kumbki pool tasub üksnes enda kulud ega ole kohustatud tasuma vastaspoole kulusid. Kui pooled seda soovivad, võivad nad kaasata õigusnõustaja. Lisaks võib pool taotleda õigusabi õigusabibüroost.

Kohtuliku vahendusmenetluse puhul on vahendajaks piirkonnakohtu kohtunik. Vaidlustes vahendajaks olemine on üks kohtuniku tavaülesannetest. Kui asi eeldab teatava valdkonna eriteadmisi, võib vahendaja poolte nõusolekul kaasata abilise, kelle tasu maksavad pooled.

Kohtuliku vahendamise nagu kõigi muudegi kohtutoimingute eest tuleb maksta tasu.

Kas vahenduse tulemusena saavutatud kokkulepet saab täitmisele pöörata?

[Direktiiv 2008/52/EÜ](#) lubab vaidluse pooltel lasta vahendusmenetluse tulemusena saavutatud kirjaliku kokkuleppe täidetavaks tunnistada. Liikmesriigid teavitavad komisjoni kohtutest ja muudest asutustest, kes on pädevad selliseid taotlusi vastu võtma.

Soome ei ole seda teavet veel edastanud.

Seonduvad lingid

[kohtuliku vahendusmenetluse brošüür, vahendusmenetluse veebisait \(Soome Tervise ja Heaolu Instituut \(THL\)\)](#)

Viimati uuendatud: 09/02/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.